

Dohnányi Ernő és Hubermann Broniszláv véres afférje a Trombitás-uton

Egy válópör súlyos következményei — Hubermann Broniszláv és Galafrés Elza harca a gyermekükért — Galafrés Elza elragadta a fiát Hubermann autójából — Dohnányi inzultálta Hubermannt — Eljárás Dohnányi ellen súlyos testi sértés vétsége miatt

Három internacionális nevű és világhírű művész, Dohnányi Ernő, Galafrés Elza és Hubermann Broniszláv e percben, mint halálos ellenségek állanak egymással szemben és középpontjában egy olyan afférnak, amelyről igazán nehéz megállapítani, hogy szenzációsabb-e vagy sajnálatra méltóbb. Az egész történet akkurát olyan és úgy is hat, mint egy szenzációt hajhászó mozidráma, esküvővel és válással, szöktetéssel, tengerparttal, szanatóriummal, expresszvonattal és gyorsvonattal, a végén száguldó automobilal és csattanóul — gyermekrablással és véres verekedéssel.

A mozidráma főszereplői — mint ahogy már ilyenkor szokás a mozitechnika naiv szcenáriuma szerint — mindenekelőtt bemutatkoznak:

Galafrés Elza színművésznő, bécs—berlini sztár, magyar írók darabjainak is sokszor szerepelt hősnője, Hubermann Broniszlav hegedűművész felesége volt.

Hubermann Broniszlav orosz—lengyel származású, híres és fenomenális hegedűművész, a férje volt Galafrés Elzának, akitől most körülbelül két esztendeje különválva él.

Dohnányi Ernő, a világhírű magyar zongoraművész, a Zeneakadémia kiváló tanára, Galafrés Elza férje lesz.

Szeptember tizenharmadikán, szerdán este játszódott le a véres affér Dohnányi Ernő és Hubermann Broniszlav között, itt Budapesten, a második kerületben, a Retek-utcából nyíló Trombitás-uton, a 21-es számú ház előtt. Dohnányi Ernő zongoraművész feleségével és anyósával megtámadta és súlyosan inzultálta Hubermann Broniszlav hegedűművészt. Az ügynek az aktái a rendőrség előtt vannak, a legkülönbözőbb eljárások indultak meg, közben egyezkedési tárgyalások is folynak és remélhető, hogy a két nagy művész sajnálatos afférje békésen és a lehetőség szerint simán elintéződik. Ez annyival is inkább kívánatos volna, mert az affér háttérében olyan családi ügy van, amihez nem illik és nem szokás hozzányulni. Nem illenék még akkor se, ha két egyszerű emberről volna szó, még kevésbé, ha három, igen kiváló művész a főszereplő.

Az előzmények — tekintve, hogy közismert és nemcsak a hangversenydobogón, hanem a közérdeklődés színpadán is szereplő művészekről van szó — eléggé ismeretesek egész Európában. Hubermann Broniszlav 1911. telén Londonban feleségül vette Galafrés Elza színművésznőt. Harmadik éve, hogy a központi hatalmak és nyilván az entente összes lapjai is tele voltak azzal, hogy Hubermann Broniszlav elvált a feleségétől, akit Dohnányi Ernő vesz el feleségül. A színház Intim Pistik azt is előre jelentették, hogy Dohnányi Galafrésnek darabot írt. Emlékszünk, írt is, a *Pierette fátyla* című zenei némajátékot írta, amelynek főszerepében Galafrés Elza föllépett a budapesti Operaházban. Nagy sikerrel és külön feltűnést keltve, amikor Dohnányi és Galafrés együtt jelentek meg a színpadon. A sajtót és a publikumot sokáig foglalkoztatta a Dohnányi—Galafrés—Hubermann-ügy és homályosan még vissza lehet emlékezni, hogy a merőben privát természetű ügynek mindazon részleteit nyilvánosan és szélesen pertraktálták, amiket itt mi minden körülmények között kikerülünk, mert nem a guszthusunk szerint való egyáltalában hozzájuk nyulni.

A Hubermann—Dohnányi rencontre nyilvános aktái szerint Dohnányi Ernő és Galafrés Elza házassága azért ütközött nehézségekbe, mert a vá-

lás körül, sőt a válások körül, Galafrésnek és Dohnányinak a válása körül egyformán komplikációk támadtak. Amikor Hubermann feleségül vette Galafrészt, Hubermann orosz—lengyel alattvaló volt, Galafrés pedig német. A két idegen Londonban az angol törvények szerint kötötte meg a házasságot, amelyet Galafrés Elza meg akart semmisíteni azon a címen, hogy érvénytelennek nyilváníttatja. Ezzel mindenesetre elérhette volna azt, hogy fölöslegessé tette volna a válópert és az érvénytelennek kimondott házasság folytán törvénytelené vált kis gyermekét minden körülmények között és könnyű szerrel megszerezhetette volna. Az érvénytelenítési eljárás azonban nem járt sikerrel és most mégis a válóper van folyamatban.

A két művész és a művésznő harcának középpontjában egy kis fiúcska áll: Hubermann Broniszlav János, Hubermann Broniszlav és Galafrés Elza hét és fél éves kis fia. A kis fiúért egyformán szenvednek az elhagyott férj és az elvált feleség, egyformán nem tudnak élni nélküle. A kis nyolcadfél éves fiúcska nem muzsikális, mint az apja volt ugyanebben a korában, nem egy ugynevezett csodagyermek, inkább egy csodálatos kis gyermek, igen értelmes, okos és szép fiúcska, a korához képest szellemileg rendkívül fejlett és éppen ezért kárhözatos és sajnálatos, hogy az egész affér nemcsak ő érte és körülötte, hanem a jelenlétében folyt le.

A kis Hubermann Broniszlav János egészen augusztusig Dohnányi Ernőék Trombitás-ut 21. számú lakásán volt, az anyjánál. Galafrés Elzánál. Az időközben magyar állampolgárrá lett Hubermann Broniszlav mindent elkövetett, minden ugynevezett követ megmozgatott, hogy hozzájuthasson a kis fiúhoz, aki a magyar törvények, jogszokások és általában a magyar gondolkodás szerint is az apának és nem az anyának dukál. Galafrés Elzának Hubermann Broniszlavtól való távozása óta Hubermann nem is láthatta a fiát, míg végre hosszadalmas eljárások után a budapesti árvaszék egy olyan határozatot hozott, amely Hubermannt a fiához juttatta.

Az árvaszéki határozat, amely ez év júliusában kelt, mindenesetre furecsán és szokatlanul döntött a gyermek állítólagos betegségére való hivatkozással és arra való tekintettel, hogy a fiúcskának olyan fokozottabb gondozásra van szüksége, amelyre csak asszony képes, határozatában kikötötte, hogy Hubermann Broniszlav a fiát csak úgy kaphatja meg, ha vele együtt megy — az anyósa is. Hubermann még ebbe, a távolálló személyben szörnyű kikötésnek is boldogan engedett és amint augusztus elején a fiát viszontláthatta, fiával és Galafrés Elza anyjával, Galafrés Minnával elutazott Németországba az Északi-tengerhez.

Augusztus elsejétől szeptember 15-ig, szóval hat hétig a Nordsee mellett, Wijk-Ör szigetén a dr. Gelinx-féle szanatóriumban élt Huberman Broniszlav a fiával és elvált felesége anyjával, szóval elvált anyósával. Az orvosi vizsgálat itt megállapította ugyan, hogy a kis Hubermann-fiúnak semmi baja nincs, de Hubermann Broniszlav ezzel sem törődött, hogy a kis fiával együtt lehessen, szívesen látta az anyóstit is, készséggel fizette a nyaralás ezrekre rugó költségeit és szeptember közepén hat heti nyaralás után csak azért jött meg, hogy a válóperében esedékes első terminuson feltétlenül megjelenszen.

Időközben az történt, hogy a belügyminiszter, aki elé az árvaszék határozata föllebezés folytán került, az árvaszéki határozatot megváltoztatván, kimondotta, hogy a fiú minden föltétel nélkül Hubermann Broniszlavnak adandó, hogy Hubermann Broniszlavot illeti a fia. Szeptember 18-án este 8

kezett meg a bécsi gyorsvonattal Hubermann Broniszlav a fiával és elvált anyósával. A pályaudvaron várta a jó hírrel dr. Polgár József ügyvédjelölt, Hubermann ügyvédjének, dr. Murányi Ernőnek helyettese és közölte Hubermannal, hogy a fiát már magával is viheti, nem kell tőle megválnia abban a percben, amint visszaérkezik Budapestre.

Egy dús gazdag budapesti ur és mecénás igen szoros barátságot tart fenn a hegedűművészszel és Hubermann Broniszlav valahányszor Budapesten van, mindig a municiógyárosnak a vendége. Ezúttal is, hogy megérkezett a pályaudvaron, már várta Hubermannt a milliomos automobilja, hogy azon a Budakeszi-uton lévő villába hajtasson. Hubermann Broniszlav pusztán udvariasságból felajánlotta az anyósának, Galafres Minának, hogy automobilján előbb őt hazaszállítja Dohnányiékhoz a Trombitás-utra. Galafres Minna anyós, aki idősebb urhölgy, hálásan fogadta az udvariasságot, beszállt az autóba és Hubermannal, az ügyvédjelölttel és kis fiával hazafelé robogott. Utközben az autóban közölte Hubermann Galafres Minnával, hogy a fia most már vele marad.

Amikor az automobil a Széna-térről, majd a Retek-utcából a Trombitás-utrá fordult, Galafres Minna, aki addig egészen nyugodt és jókedvű volt, egyre idegesebbé vált. Közvetlenül azelőtt, hogy az autó a Trombitás-ut huszonegy számú ház elé ért, Galafres Minna elkezdett teljes erejéből kiabálni:

— Segítség! Megölnek! Ernő! Elza! Jöjjetek! Mentsétek meg a gyermeket! Elza, elrabolják a gyermekedet! — Idegesen, sőt exaltáltan ilyeneket és ehhez hasonlókat kiabált az öreg asszony.

Szerda este történt, tíz óra volt, kevesen jártak az utcán, ki jár ilyenkor a Trombitás-uton, mindenesetre elegendő voltak ahhoz, hogy a csöndes, egészen kihalt vidéken az asszonyi jajveszékeltés és segítségkiáltás feltűnést keltsen és hogy a néma utcát az ijesztő hangok föllármázzák. Mikor az autó a ház elé ért, a Trombitás-ut huszonegy számú villából már kirohantak Dohnányi Ernő és Galafres Elza, a cselédségük és mások, mindenesetre sokan és véres tumultus kezdődött.

Galafres Elza fölragasztotta az automobil ajtaját és erőnek erejével ki akarta onnan huzni a kislát. Hubermann Broniszlav ebben mindenáron meg akarta akadályozni. Dohnányi Ernő közbelépett és kezével, majd ami a kezeügyébe akadt, ütlegelni kezdte Hubermannt, agyafőbe verte, a cselédség is, mások is segítettek, a söfför nem mozdulhatott az autó mellől. Az egész olyan hirtelen jött és annyira kínosan folyt le, hogy a jelenet tanui szinte megdermedtek a meglepetéstől. Nem tudtak beleavatkozni. Egyetlen tanu sem, de a résztvevők sem tudják pontos leírását adni a véres és kínos afférnek, mindössze a megmaradt tényekből lehet visszakövetkeztetni arra, hogy tulajdonképpen mi is történt Dohnányi és Hubermann között szerdán este a Trombitás-uton.

Amikor az automobil elrobogott, Hubermann Broniszlav több sebből vérezve ült az autóban, a kis fia nélkül, akit elraboltak tőle. Hubermann Broniszlav másnap ügyvédje útján súlyos testi sértés miatt följelentést tett Dohnányi Ernő ellen, akit ez ügyben már a főkapitányságon ki is hallgattak. A főkapitányságon az ügyet már le is tárgyalták és holnap már át is teszik az ügyészséghez, hogy aztán, ha csak közbe nem jön valami nyilvános főtárgyalásra kerüljön. Hubermann Broniszlav még mindig beteg, jobbkarja, nyaka és háta súlyosan meg van sebesülve, még ma is be van kötözve s a karja fel van kötve.

Folytatása a kínos afférnek, remélhetőleg és az ügy mai állása szerint, hihetőleg talán mégse lesz a nyilvánosság előtt. Hubermann és Dohnányi közötti egyezkedési tárgyalások indultak meg, amelyek esetleg eredményre vezethetnek és ha eredményre vezetnek, mindenesetre azzal fognak járni, hogy az összes ügyek egyszerre megszűnnek. Megszűnik a

gyermekrablás ügye és a válóperek is gyorsan befejeződven, végre elintéződhetik az egész családi ügy, amire a három művész igazi értékét nézve, valóban szükség volna.

Mindenesetre kár, hogy ilyen ragyogó nevek, mint Dohnányi Ernő és Hubermann Broniszlavé, a Művészet rovatból a Törvényszék rovatába kerülnek, hogy a hangverseny-pódiuma helyett, akár egy egyetlen estén is, föllépnek a nyilvános botrányok színpadára, amelynek végtelen nézőterén egy botrányra éhes publikum kimeresztett szemekkel és tátott szájjal nézi kedvenceit új szereposztásban. Végtelenül kár, hogy egy ilyen rencontre két nagy művész között annyira elmérgesedhetett, hogy Hubermann Broniszlav esetleg hónapokig száműzve maradjon a hegedűjétől és vele együtt művészi professziójától.

Jóvátenni pedig csak egy módon lehet az egészet és elintézni a művészet igazi lovagiaságának a szabályai szerint: eltemetni és elfelejteni az affért, gyorsan kibékülni és — együtt föllépni. Hubermann Broniszlavnak és Dohnányi Ernőnek legközelebb nem szabad ugy összekerülniök, hogy Dohnányi inzultál és hogy Hubermann vérzik, hanem úgy, ahogy egyetlen módon lehetséges és ahogy illik: Hubermann hegedül és Dohnányi zongorázik.

Hetezeg Géza.

NAPI HIREK

Az idő

Péntekre tulnyomóan száraz idő várható, átmenetileg hűsüléssel.

Sürgöny-prognózis: Száraz, enyh.

Nem vihetőek magukkal Élelmiszert a nyaraló osztrák gyermekek

Néhány héttel ezelőtt még eddig meg nem állapított helyről származó értesülés alapján azt írták a lapok, hogy a nyaraló osztrák gyermekek hazatérésükkor bizonyos mennyiségű élelmiszert vihetnek magukkal. Voltak olyan hírek is, amelyek pontosan tudtul adták, hogy a közlélmmezési miniszter fejekint 8 kiló élelmiszert kivételét engedélyezte. Bár a közlélmmezési miniszter hamar megcáfolta ezt a hirt, az osztrák lapok budapesti tudósítás alapján átvették és azt írták, hogy minden nyaraló osztrák gyermek 8 kiló élelmiszert vihet magával.

Alig jelent meg a hír a bécsi lapokban, egyszerre az a furcsa dolog történt, hogy az osztrák gyermekek szülői egymásután küldtek 50—100—200 koronákat gyermekeiknek, azzal az utasítással, hogy itt bármilyen áron élelmiszert vásároljanak össze és azután kivigyék magukkal. Azoknak a hatóságoknak, amelyeknek a területén az osztrák gyermekeket elhelyezték, feltűntek a gyors egymásutánban rendszeresen érkező pénzküldemények és mikor teljes bizonyossággal megállapították, hogy milyen célra érkezik a pénz, jelentést tettek róla a közlélmmezési hivatalnak.

A közlélmmezési miniszter erre szeptember 3-án bizalmas rendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz és felszólította őket, hogy kísérelék figyelemmel az osztrákok élelmiszervásárlásait. Külön is felhívta az élelmészeti kormánybiztosokat arra, hogy sürgősen közöljék a gyermekek felügyelőivel, hogy bevásárolniok semmit sem szabad, mert ellenkező esetben élelmiszereiket a legkiméletlenebbül elfogják kobozni.

A közlélmmezési miniszter rendelete azonban elkésve érkezett meg a hatóságokhoz, legtöbb helyre csak akkor, midőn az osztrákok már utakézen állottak. Ezeknek azután a határrendőrökkel gyűlt meg a bajuk, mert a pénzügyőrök és a határrendőrök átvizsgálták vonatjaikat és a közlélmmezési miniszter rendelete alapján élelmiszereiket nem engedték kivinni Ausztriába.